

Brüssel, 14. jaanuar 2025
(OR. en)

5037/25

LIMITE

ECOFIN 30
UEM 29

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	NÕUKOGU SOOVITUS ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks Poolas

NÕUKOGU SOOVITUS

ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks Poolas

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut („ELi toimimise leping“), eelkõige selle artikli 126 lõiget 7,

võttes arvesse komisjoni soovitus

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 126 peavad liikmesriigid hoiduma ülemäärasest valitsemissektori eelarve puudujäägist.
- (2) Stabiilsuse ja kasvu pakt põhineb eesmärgil tagada riigi rahanduse usaldusväärsus, et tugevdada hinnastabiilsuse ja finantsstabiilsusel põhineva tugeva, kestliku ja kaasava majanduskasvu tingimusi ning seeläbi toetada liidu kestliku majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide saavutamist.
- (3) 30. aprillil 2024 jõustus ELi reformitud majandusjuhtimise raamistik. Sellesse raamistikku kuulub Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97¹. Samuti kuulub sellesse nõukogu määrus (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta,² ning nõukogu 29. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1265, millega muudetakse direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta³.
- (4) 26. juulil 2024 otsustas nõukogu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 6 alusel, et puudujäägikriteeriumi täitmata jätmise tõttu on Poolas ülemäärane eelarvepuudujääk⁴.

¹ ELT L, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

² ELT L 209, 2.8.1997, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>.

³ ELT L, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>.

⁴ ELT L, 1.8.2024, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2133/oj>.

- (5) ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõike 4 kohaselt peab nõukogu võtma vastu asjaomasele liikmesriigile adresseeritud soovitusel ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks teatava tähtaja jooksul. Kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõikega 4 tuleb kõnealuses soovitusel kehtestada asjaomasele liikmesriigile ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks tõhusate meetmete võtmiseks maksimaalselt kuue kuu pikkune tähtaeg, mida võib lühendada kolme kuuni, kui olukorra tõsidus seda nõuab. Oma soovitusel peab nõukogu ühtlasi soovitama, et liikmesriik rakendaks korrigeerivat netokulude⁵ kava, mis tagaks, et soovitusel kehtestatud tähtaja jooksul viiakse valitsemissektori eelarvepuudujääk allapoole kontrollväärtust 3 % SKPst ja hoitakse sel tasemel. Kui ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus algatati eelarvepuudujäägi kriteeriumi alusel, peab korrigeeriv netokulude kava võimaldama teha igal aastal minimaalse struktuurse kohanduse vähemalt 0,5 % SKPst – see väärtus on võrdlusalus aastateks, mil valitsemissektori eelarvepuudujääk eeldatavasti ületab kontrollväärtust. Komisjon võib nõukogu määruse (EL) 2024/1264 põhjendust 23 arvestades üleminekuperioodil, s.o aastatel 2025, 2026 ja 2027, seda võrdlusalus kohandada, et võtta kõnealusteks aastateks kavandatud korrigeeriva kava kehtestamisel arvesse intressimaksete suurenemist.

⁵ Vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artikli 2 punktile 2 on netokulud valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud intressikulud, kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed, liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

- (6) Arvestades määruse (EL) 2024/1263 artikli 11 ja artikli 36 lõike 1 punkti a kohase riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamist, võeti nõukogu 26. juuli 2024. aasta otsuses arvesse, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse järgmine etapp – komisjoni soovitus ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 kohase nõukogu soovitusel kohta, mis käsitleb ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimist – langeb ajaliselt kokku määruse (EL) nr 473/2013 artikli 7 kohase komisjoni arvamusega euroala liikmesriikide eelarvekavade kohta. Selline lähenemisviis võimaldab tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohaste eelarvenõuete ning keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades kehtestatud kohandamiskavade kooskõla. Selline ajakava ning artikli 126 lõike 6 ja artikli 126 lõike 7 kohaste otsuste eraldamine on erandlik ja seotud üleminekuga uuele raamistikule, seega ei loo see pretsedenti.
- (7) Reaalne SKP kasvas Poolas 2023. aastal 0,1 %. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks majandus kasvama 2024. aastal 3,0 % tänu era- ja avaliku sektori tarbimise ning investeeringute positiivsele panusele, samal ajal kui netoekspordi panus kasvu on negatiivne. 2025. aastal peaks reaalne SKP kasvama 3,6 % tänu era- ja avaliku sektori tarbimise ning investeeringute positiivsele panusele, samal ajal kui netoekspordi panus kasvu on endiselt negatiivne. Töötuse määr peaks 2024. aastal jõudma 2,9 %ni ja 2025. aastal 2,8 %ni. Inflatsioon peaks aeglustuma 10,9 %-lt 2023. aastal 3,8 %-le 2024. aastal ja seejärel taas kiirenema 4,7 %-le 2025. aastal.
- (8) Eurostati poolt 22. oktoobril 2024 kinnitatud andmete⁶ kohaselt oli valitsemissektori eelarvepuudujääk Poolas 2023. aastal 5,3 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarvepuudujääk 2024. aastal 5,8 % SKPst ja 2025. aastal 5,6 % SKPst ning ületab seega mõlemal aastal kontrollväärtust. Struktuurne eelarvepuudujääk peaks 2024. aastal olema 5,3 % SKPst ja suurenema 2025. aastal 0,1 protsendipunkti.

⁶ Eurostat – Euro Indicators, avaldatud 22. oktoobril 2024. Vt: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-22102024-AP>.

- (9) Valitsemissektori võlg oli 2023. aasta lõpus 49,7 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks see 2024. aasta lõpuks suurenema 54,7 %ni SKPst ja 2025. aasta lõpuks 58,9 %ni SKPst, jäädes seega allapoole kontrollväärtust 60 % SKPst.
- (10) 9. oktoobril 2024 esitas Poola määruse (EL) 2024/1263 artikli 11 ja artikli 36 lõike 1 punkti a kohaselt oma esimese riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Kava hõlmab ajavahemikku 2025–2028 ja sellega nähakse ette eelarvekohandus, mis jaotub nelja aasta peale. Nõukogu soovitusel, millega kiidetakse heaks Poola keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava aastateks 2025–2028, soovitatatakse netokulude kava, mis võtab arvesse kõiki korrigeeriva kava vajalikke nõudeid ja mida tuleks soovitada korrigeeriva netokulude kavana ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames. Korrigeeriv netokulude kava on seega kooskõlas minimaalse aastase struktuurse kohandusega vähemalt 0,5 % SKPst, mis on nõukogu määrusega (EÜ) nr 1467/97 ette nähtud võrdlusalus aastateks, mil valitsemissektori eelarvepuudujääk eeldatavasti ületab kontrollväärtust.
- (11) Lähtudes netokulude kavast, mis on nõuete täitmise järelevalve ainus tegevusnäitaja ja mis on sätestatud käesolevas soovitusel ja nõukogu soovitusel, millega kiidetakse heaks Poola kava, ning tuginedes Euroopa Komisjoni valitsemissektori võla keskpika perioodi prognoosiraamistikule ja Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosile, peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk vähenema 5,8 %-lt SKPst 2024. aastal 3,0 %-le SKPst 2028. aastaks. Ka kava eelduste kohaselt väheneks eelarvepuudujääk allapoole 3 % kontrollväärtust 2028. aastal.
- (12) Soovitatava korrigeeriva netokulude kava, Euroopa Komisjoni valitsemissektori võla keskpika perioodi prognoosiraamistiku ja Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt suureneks valitsemissektori võlg 54,7 %-lt SKPst 2024. aasta lõpus 61,6 %-le SKPst 2028. aastal.

- (13) Eelarve konsolideerimise meetmed peaksid tagama ülemäärase eelarvepuudujäägi püsiva korrigeerimise ning olema samal ajal suunatud riigi rahanduse kvaliteedi ja struktuuri parandamisele, investeeringute säilitamisele ja majanduse kasvupotentsiaali tugevdamisele. Eelarvealased ja laiemat majanduslikku laadi reformid peaksid kestlikul viisil parandama majanduse kasvu- ja vastupidavuspotentsiaali ning toetama riigi rahanduse jätkusuutlikkust.
- (14) Nõukogu võtab teadmiseks, et täpset metoodikat tõhusate meetmete hindamiseks uue eelarveraamistiku kontekstis ei ole veel täielikult välja töötatud, ning leiab seetõttu, et metoodikat tuleb aegsasti arutada.
- (15) Koosõlas määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 8 lõikega 3 võtab nõukogu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 12 kohase otsuse ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kehtetuks tunnistamise kohta vastu üksnes juhul, kui eelarvepuudujääk on viidud alla kontrollväärtuse ja jääb komisjoni hinnangu kohaselt alla kontrollväärtuse käimasoleval ja järgneval aastal,

SOOVITAB JÄRGMIST:

1. Poola peaks tagama, et netokulude nominaalne kasvumäär ei ületa I lisas kehtestatud maksimummäärasid.
2. Seega peaks Poola kõrvaldama ülemäärase eelarvepuudujäägi aastaks 2028.
3. Tähtpäevaks, milleks Poola peab võtma tõhusaid meetmeid ja esitama vajalikud abinõud koos oma 2025. aasta eduaruandega, mis tuleb esitada komisjonile määruse (EL) 2024/1263 artikli 21 alusel, kehtestab nõukogu 30. aprilli 2025. Seejärel peaks Poola andma käesoleva soovitusel tehtud edusammudest aru vähemalt iga kuue kuu järel, kuni ülemäärane eelarvepuudujääk on korrigeeritud.

Käesolev soovitus on adresseeritud Poola Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

**Netokulude maksimaalsed kasvumäärad
(nominaalsed aastased ja kumulatiivsed kasvumäärad)**

Poola

Aasta		2025	2026	2027	2028
Kasvumäär (%)	Aastane	6,3	4,4	4,0	3,5
	Kumulatiivne*	19,6	24,9	29,9	34,4

* Kumulatiivsed kasvumäärad arvutatakse võrdluses baasaastaga 2023.